

ШАМАРА О. В.,

кандидат юридичних наук, старший
науковий співробітник, доцент,
радник директора
(Державна наукова установа
«Інститут інформації, безпеки і права
Національної академії правових наук
України»)

УДК 340.162

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.1.2.36>

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КАДРІВ ДЛЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВІЙСЬКОВОЇ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

У статті на підставі аналізу чинного законодавства України, яким врегульовано та визначено порядок організації та здійснення спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації судді, прокурорів та адвокатів визначено шляхи щодо забезпечення ефективної підготовки та підвищення кваліфікації представників військової юстиції України, як частини системи правосуддя з числа військових прокурорів, військових суддів, військових адвокатів, визначених частиною системи Військової юстиції України у проекті Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042. Констатовано про необхідність створення та запропоновано створити єдину державну установу, яка буде здійснювати спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів, як загальну систему органів правосуддя визначену Конституцією України, що відповідатиме сталій європейській практиці.

Проаналізовано досвід окремих країн-членів НАТО у сфері підготовки та підвищення кваліфікації сектору безпеки, з числа спеціальних служб. За результатами здійсненого аналізу запропоновано створити єдиний вищий військовий навчальний заклад з підготовки та підвищення кваліфікації кадрів сектору безпеки, у галузі забезпечення національної безпеки, у тому числі, через призму змісту проекту Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042 в якому до системи органів Військової юстиції України віднесено військову поліцію, військову контррозвідку та орган досудового розслідування державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України.

Ключові слова: військова юстиція, система правосуддя, суд, прокуратура, адвокатура, сектор безпеки, національна безпека, військова поліція, військовий суд, військова прокуратура, військова адвокатура, підвищення кваліфікації.

Shamara O. V. Ways to ensure effective training and advanced training of personnel for the system of Military Justice of Ukraine

The article, based on the analysis of the current legislation of Ukraine, which regulates and defines the procedure for organizing and carrying out special training and advanced training of judges, prosecutors and lawyers, defines the ways to ensure effective training and advanced training of representatives of military justice of Ukraine, as part of the justice system from among military prosecutors, military

judges, military lawyers, defined as part of the Military Justice system of Ukraine in the draft Law “On the organizational and legal foundations of the construction and functioning of the Military Justice of Ukraine” dated September 13, 2023 № 10042. The necessity of creating and proposing to create a single state institution that will carry out special training and advanced training of judges, prosecutors and lawyers, as a general system of justice bodies defined by the Constitution of Ukraine, which will correspond to constant European practice, has been stated.

The experience of individual NATO member countries in the field of training and advanced training of the security sector, from among the special services, has been analyzed. According to the results of the analysis, it is proposed to create a single higher military educational institution for the training and advanced training of personnel of the security sector, in the field of ensuring national security, including through the prism of the content of the draft Law “On the organizational and legal foundations of the construction and functioning of the Military Justice of Ukraine” dated 13.09. № 10042 of 2023, in which the military police, military counter-intelligence and the pre-trial investigation body of the state body of special purpose with law enforcement functions, which ensures the state security of Ukraine, are included in the system of military justice bodies of Ukraine.

Key words: *military justice, justice system, court, prosecutor's office, advocacy, security sector, national security, military police, military court, military prosecutor's office, military advocacy, professional development.*

Вступ. Слід констатувати, що в Україні в умовах особливого періоду, правового режиму воєнного стану, спровоковані збройною агресією росії проти України Парламентом України та іншими інституціями державної влади України досі не усвідомлено важливість значення військової юстиції для підтримання належного правопорядку у військових формуваннях і загалом для забезпечення воєнної безпеки держави [1]. В Україні, в умовах військової агресії росії проти України та уведення правового режиму воєнного стану набуває актуальності питання щодо побудови (відновлення) та функціонування системи органів Військової юстиції України [2; 3].

Станом на сьогодні в Україні є різні підходи щодо архітекτονіки побудови системи органів Військової юстиції України. За першим підходом Військова юстиція України складається з військової поліції, військової прокуратури та військових судів. Так, за результатами опрацювання Офісом Генерального прокурора матеріалів до розгляду на засіданні Ради національної безпеки і оборони України з питання «Про невідкладні заходи щодо поглиблення інтеграції України до Організації Північноатлантичного договору», було скеровано, в адресу Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, листа від 14.05.2021 № 11/4-4вих-21 із пропозиціями Офісу Генерального прокурора щодо утворення в Україні системи Військової юстиції, у складі *військової поліції, військової прокуратури та військових судів*. Пропозиції надані Офісом Генерального прокурора листом від 14.05.2021 № 11/4-4вих-21 були нагальними та такими, що відповідають Указу Президента України від 14.09.2020 року № 392/2020, яким затверджено рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14.09.2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» [4].

За другим підходом, який міститься у проекті Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042 система органів Військова юстиція України складається з військової поліції, військової контррозвідки та органу досудового розслідування державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України, військової прокуратури, військової адвокатури, військового суду [5].

На наш погляд, саме така побудова системи органів Військової юстиції України є більш прийнятною, через призму наявних загроз у воєнній, оборонній та військовій сферах, особливо приймаючи до уваги, що в умовах збройної агресії російської федерації проти

України, виняткового значення набуває створення і функціонування системи органів Військової юстиції України, відповідальної за забезпечення законності і правопорядку, здійснення правосуддя, захисту прав людини у військовій, воєнній та оборонній сферах та як складова забезпечення національної безпеки України здійснювати, в межах повноважень органів, які будуть входити до її системи, заходи щодо забезпечення воєнної безпеки, а саме захищеності державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу та інших життєво важливих національних інтересів від воєнних загроз.

Не зважаючи на зазначені вище підходи побудови системи органів Військової юстиції України одним з ключових питань її функціонування буде дієва організація та здійснення спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації її кадрів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У різний час проблеми діяльності органів військової юстиції досліджували такі вітчизняні вчені, як: О. Баганець, П. Богуцький, М. Беланюк, В. Вдовитченко, Ю. Винокуров, Ю. Війтєв, М. Говоруха, М. Голомша, В. Гусаров, В. Давиденко, В. Долежан, Т. Дунас, С. Євдокіменко, О. Зархін, П. Каркач, М. Карпов, В. Карпунцов, М. Кісліцин, М. Ковалів, В. Комашко, В. Козачук, О. Козачук, І. Козьяков, М. Косюта, В. Кравчук, О. Литвак, В. Максимов, В. Малярєнко, І. Марочкін, А. Матіос, О. Михайленко, М. Мичко, В. Пилипчук, С. Подкопаєв, А. Полозов, М. Руденко, М. Руденко, О. Савєнков, Г. Серєда, О. Смирнов, Є. Суботін, В. Сухонос, М. Трофімов, М. Туркот, А. Чорний, М. Якимчук. Незважаючи на значний внесок у розвиток учення про діяльність органів військової юстиції і напрацьовані знання в цій сфері, у наукових працях зазначених учених не вичерпано вказаної проблеми, а навпаки, поставлено низку нових завдань, які потребують вирішення.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз сучасного стану законодавства та організації і здійснення спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації системи органів правосуддя та органів правопорядку, які відповідно до проекту Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042 будуть складати систему органів Військової юстиції України.

Результати дослідження. Виклад матеріалу умовно буде складатися з двох частин. Перша частина буде присвячена нагальним питанням спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації системи органів Військової юстиції України, які слід віднести до системи органів правосуддя, друга частина присвячена органам правопорядку сектору безпеки, як частина системи органів правопорядку.

Констатуємо, що станом на сьогодні в системі органів правосуддя України діє декілька ключових «гравців» (державних органів/навчальних закладів), які відповідно до чинного законодавства здійснюють спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів: *Тренінговий центр прокурорів України, Національна школа суддів України, Вища школа адвокатури.*

Тренінговий центр прокурорів України відповідно до статті 80 Закону України «Про прокуратуру» є державною установою, що здійснює підвищення кваліфікації прокурорів, державних службовців органів прокуратури та первинну підготовку прокурорів – стажистів окружних прокуратур. На Тренінговий центр прокурорів України не поширюється законодавство про вищу освіту. Тренінговий центр прокурорів України функціонує при Офісі Генерального прокурора і може мати регіональні відділення [6].

Національна школа суддів України відповідно до статті 104 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є державною установою із спеціальним статусом у системі правосуддя, яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя та здійснює науково-дослідну діяльність [7]. На Національну школу суддів України не поширюється законодавство про вищу освіту. Національна школа суддів України утворюється при Вищій кваліфікаційній комісії суддів України і здійснює свою діяльність відповідно до цього Закону та статуту, затвердженого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України. Національна школа суддів України відповідно до статті 89 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» проводить підготовку суддів для підтримання кваліфікації відповідно до

досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації суду, в якому вони працюють, а також з урахуванням їхніх індивідуальних потреб. З цією метою Національна школа суддів України організовує тренінги, що є обов'язковими в межах підготовки, а також тренінги, які суддя має право обрати залежно від своїх потреб.

Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не визначено процедуру підвищення кваліфікації та орган або установу, яка здійснює підвищення кваліфікації адвокатів [8]. Статтею 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» серед обов'язків адвоката визначено підвищувати свій професійний рівень. У статті 48 цього Закону визначено лише те, що рада адвокатів регіону сприяє підвищенню їх кваліфікації, а у статті 45 Закону зазначено, що Національна асоціація адвокатів України забезпечує високий професійний рівень адвокатів України. Відповідно до Статуту Національна асоціація адвокатів України серед завдань визначено у пункті 2.2.8 сприяння вдосконаленню системи підготовки та підвищення кваліфікації адвокатів [9]. Тобто, Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» адвокату не обмежено право щодо вибору місця де ним буде здійснено підвищення свого професійного рівня. Проте, у цьому зв'язку слід згадати Вищу школу адвокатури Національної асоціації адвокатів України, статус якої не визначено Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Відповідно до Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 року № 63 [10], Національна асоціація адвокатів України забезпечує високий професійний рівень адвокатів України. Організація та реалізація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України за сприяння рад адвокатів регіонів та сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів, що акредитовані згідно цього Порядку.

Слід констатувати про існування монополії з боку Національної асоціації адвокатів України (всеукраїнською недержавною некомерційною неприбутковою професійною організацією) в процесі підвищення кваліфікації адвокатів Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України. У разі відсутності сторонніх операторів Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України по суті стає монополістом з підвищення кваліфікації адвокатів, чим обмежує можливість адвокату у відповідності до статі 21 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підвищувати свій професійний рівень в іншій установі/навчальному закладі, у тому числі іноземному.

У зв'язку із наведеним вище доцільно буде звернути увагу на те, що у деяких країнах ефективно функціонує інститут військової адвокатури (Сполучені Штати Америки, Ізраїль), Існував досвід функціонування військової юстиції радянської армії, де у військах обмеженого контингенту радянських військ у Демократичній Республіці Афганістан при військових трибуналах були посади військових адвокатів, які здійснювали захист військовослужбовців у кримінальних справах. У якості адвокатів залучалися штатні офіцери з вищою юридичною освітою. Юристи-адвокати були у штаті усіх військових трибуналів, які перебували на той час у обмежених військових контингентах зарубіжних країн (Німецька Демократична Республіка, Чехословацька Соціалістична Республіка, Угорська Народна Республіка, Монголія, Куба, В'єтнам) [1].

За умови визначення в Конституції України єдиної системи органів правосуддя до якої належить прокуратура, адвокатура та суди в Україні має місце три різні центри підвищення кваліфікації кожного суб'єкта органів системи органів правосуддя.

В рамках зазначеного вище доцільно звернути увагу на існування Європейської мережі судових тренінгів (European Judicial Training Network – EJTN), яка є основною платформою для підготовки та обміну знаннями європейської судової системи. EJTN представляє інтереси понад 120.000 європейських суддів, прокурорів по всій Європі та досвід країн Європи де підготовка та підвищення кваліфікації прокурорів та суддів здійснюється в одній державній установі (наприклад, такі країни європейської спільноти, як Республіка Польща, Словаччина, Республіка Чехія, Королівство Бельгія, Франція, Болгарія, Румунія, Португалія, Королівство Іспанія тощо).

Крім того, слід брати до уваги питання фінансування функціонування державних навчальних закладів, які здійснюють спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації прокурорів, суддів та скрутного положення держави у зв'язку скеруванням значних ресурсів на оборону країни.

Приймаючи до уваги наведене вище, вбачається за доцільне створення єдиної державної установи, яка буде здійснювати спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів. Окремої уваги у цьому зв'язку слід звернути на постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання матеріального забезпечення працівників Національної школи суддів України» від 9 жовтня 2020 року № 935 та «Деякі питання матеріального забезпечення працівників Тренінгового центру прокурорів України» від 23 грудня 2020 р. № 1307, які слід буде привести у відповідність до реалій функціонування єдиної державної установи, яка буде здійснювати спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів.

Окрему увагу звертає на себе статус Національної школи суддів України – державна установа із спеціальним статусом у системі правосуддя, **яка забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для системи правосуддя**. Слід констатувати, що у Законі України «Про судоустрій і статус суддів» зроблено передумови щодо створення єдиної державної установи, яка буде здійснювати спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів. Така державна установа повинна бути автономною з власним бюджетом, яка, таким чином, буде здатна у консультаціях із суддями, прокурорами та адвокатами виробляти навчальні програми та забезпечувати їх реалізацію під час спеціальної підготовки та підвищенні кваліфікації. Оскільки це, по-перше, надасть можливість тим, хто відповідає за навчання суддів, прокурорів та адвокатів не відповідати за призначення або службове просування суддів, прокурорів та адвокатів, а по-друге належно розмежувати ролі між органом, який безпосередньо несе відповідальність за підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів, адвокатів та органів які здійснюють дисциплінарну практику відносно них.

Крім військової адвокатури, військової прокуратури, військових судів, як частини системи правосуддя та частини системи органів Військової юстиції України, відповідно до проекту Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042 до системи органів Військової юстиції України віднесено військову поліцію, військову контррозвідку та орган досудового розслідування державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. Неодноразово зазначалось, що, в рамках перетворень, які сьогодні відбуваються в нашій державі існує необхідність у перегляді поглядів щодо реформування вищих військових навчальних закладів, які готують фахівців у сфері контррозвідувальної та розвідувальної діяльності та конкретних напрямків їх реалізації [11; 12]. Це відповідатиме оптимізації архітектоніки побудови та функціонуванні системи освіти та науки у секторі безпеки, в рамках підвищення ефективності підготовки та перепідготовки наукових кадрів та функціонування системи кадрового забезпечення науково-технологічної і освітньої діяльності, у секторі безпеки, а також перепідготовки кадрів для сектору безпеки України та підвищення їх кваліфікації. Стратегією національної безпеки України, передбачено трансформацію професійної культури на основі доктринальних підходів і принципів командування й контролю, підготовки, освіти за стандартами НАТО [4]. Вважаємо, що модель вищої освіти та науки в Україні, в секторі безпеки, сьогодні не відповідає сучасним вимогам сьогодення та шляхам уніфікації військової освіти України аналогам та стандартам держав країн-членів НАТО та ЄС, а також економічним можливостям України, в контексті належного фінансового забезпечення відомчих вищих військових навчальних закладів сектору безпеки, через призму витрат на оборону держави та оптимізації роботи у зазначеному напрямку. У цьому зв'язку слід зазначити, що Урядом України у Концепції трансформації системи військової освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня

2022 р. № 1490 констатовано, що за результатами аналізу світових тенденцій та досвіду провідних держав – членів НАТО щодо трансформації військової освітньої галузі в умовах високої динаміки змін форм, способів і засобів ведення бойових дій та збройної боротьби, а також поточного стану системи військової освіти свідчать про наявність певних проблем і чинників, які стримують ефективне функціонування системи військової освіти, що зумовлені новими викликами, які постали перед суспільством, державою, Збройними Силами та іншими складовими сил оборони.

У цьому зв'язку, слід звернути увагу на той факт, що 12 листопада 2019 р. в Берліні спецслужби Німеччини урочисто відкрили новий Центр підготовки органів державної розвідки (Zentrum für Nachrichtendienstliche Aus-und Fortbildung, далі – ZNAF). Установа стала першим об'єднаним навчальним Центром Федеральної розвідувальної служби (Bundesnachrichtendienst, BND) та Федерального відомства із захисту Конституції (Bundesamt für Verfassungsschutz, BfV). За задумом керівництва спецслужб, запровадження спільної професійної підготовки персоналу BND і BfV на базі ZNAF дозволить створити співтовариство фахівців, які взаємодіють один з одним, і виробляти у них загальне розуміння завдань, які вирішуються. Основна місія ZNAF – проведення спільної підготовки спеціалістів нетехнічних служб, які проходять дворічне чи трирічне навчання. За цей період слухачі вивчають способи отримання та аналізу інформацію про поточні політичні та економічні виклики та екстремістські устремління. Підготовка також включає приховану організацію роботи з джерелами та вивчення цільових персон, а також правові та етичні засади розвідувальної роботи. Для отримання практичних навичок передбачається кілька стажувань у кожному зі спецслужб Німеччини. Ініціатива створення спільного навчального Центру для спецслужб Німеччини виходила від Комітету довіри німецького Бундестагу, з *метою економії коштів* [12].

Тому, у формуванні нової моделі забезпечення національної безпеки України ключовим завданням повинно стати створення ефективного сектору безпеки України, його елементів – військова освіта та наука. Для забезпечення його ефективного функціонування, у тому числі, повинно стати забезпечення професіоналізації сектору безпеки, підвищення професійного рівня особового складу Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України, Головного розвідувального управління Міністерства оборони України інших суб'єктів сектору безпеки, створення інтегрованої системи підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів для цих суб'єктів сектору безпеки, які здійснюють забезпечення національної безпеки України. У тому, числі зменшення адміністративного апарату, враховуючи кількість вищих військових навчальних закладів та збільшення якісного забезпечення освітнього та наукового процесу. Ключову роль у цьому процесі могла б посісти єдина академія підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для сектору безпеки, яка може стати єдиним вищим військовим навчальним закладом на території України з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців, у галузі забезпечення національної безпеки сектору безпеки.

Слід зазначити, про наявність, у світовій практиці у сфері підготовки та підвищення кваліфікації сектору безпеки країн-членів НАТО, відомчих навчальних закладів. Так, Національна академія Федерального бюро розслідування США – це професійний курс навчання для американських та міжнародних керівників правоохоронних органів, призначений керівниками їхніх відомств через демонстровані лідерські якості. 10-тижнева програма, яка передбачає курсові роботи з теорії розвідки, тероризму та терористичного мислення, науки управління, права, поведінкової науки, правоохоронної комунікації та судово-медичної науки, служить для вдосконалення правосуддя та відомствах в країні та за кордоном та підвищити стандарти правопорядку, знання та співпрацю у всьому світі [13]. Академія Федерального бюро розслідування США, призначена бути провідним світовим навчальним та дослідницьким центром правоохоронних органів та захисником кращих практик правоохоронних органів у всьому світі, працює підрозділом підготовки бюро. Розташована на площі 547 акрів в межах величезної бази морської піхоти в Квантіко, штат Вірджинія, Академія ФБР є лише одним із багатьох аспектів Навчального підрозділу, робота якого виходить далеко за межі

території кампусу [14]. На сьогодні пріоритетами Федерального бюро розслідування США є: захист США від терористичних актів; захист США від зовнішньої розвідки, шпигунства та кібероперацій; боротьба зі значною кіберзлочинністю; боротьба з державною корупцією на всіх рівнях; захист громадянських прав; боротьба з транснаціональними злочинними організаціями; боротьба тяжкими злочинами; боротьба з насильницькими злочинами.

Інший підхід щодо добору та підготовки кадрів має *Агентство внутрішньої безпеки (Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego) Республіки Польща* – державна установа, яка захищає внутрішню безпеку Республіки Польща та її громадян. Її головна мета – знати якомога більше і якомога раніше, щоб ефективно нейтралізувати загрози внутрішній безпеці держави. До складу Агентства внутрішньої безпеки Республіки Польща входять випускники університетів елітних факультетів, які мають високу кваліфікацію та мають відповідні етичні стандарти для виконання завдань, важливих для державної безпеки. Основними напрямками роботи Агентства внутрішньої безпеки є: контррозвідка, боротьба з тероризмом, протидія розповсюдженню засобів масового ураження, боротьба з економічними злочинами, боротьба з організованою злочинністю, боротьба з корупцією, захист таємної інформації, аналітика [15].

SRI – головна розвідувальна служба Румунії, що спеціалізується на зборі, оцінці і управлінні розвідувальною інформацією. Серед основних завдань SRI є запобігання і протидії шпигунству, тероризму та транскордонної організованої злочинної діяльності, яка за своїм характером і масштабом впливає на національну безпеку; захист румунських демократичних цінностей, забезпечення безпеки громадян, а також безпеки економічної та секретної інформації [16]. Національна розвідувальна академія «Міхай Вітязул» здійснює навчання і підготовки майбутніх і нинішніх офіцерів розвідки, а також з точки зору досліджень і глибоких знань в області розвідки і безпеки. Національна розвідувальна академія «Міхай Вітязул» – забезпечує освіту та навчання найважливішого ресурсу розвідувальної служби Румунії, співробітників SRI, а з іншого боку, генерує та поширює наукові знання в галузі розвідки та національної безпеки на рівні румунського суспільства та розвідувального співтовариства та оборони.

Межі наукової статті не дозволяють у повному обсязі розкрити усі наявні проблеми підняті у статті, тому автор буде намагатися й надалі висвітлювати зазначену проблематику у своїх наступних наукових публікаціях.

Висновок. Резюмуючи викладене слід наголосити, що єдина державна установа, яка буде здійснювати спеціальну підготовку та підвищення кваліфікації суддів, прокурорів та адвокатів буде відповідати сталій європейській практиці, консолідованій організації та здійснення спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації представників органів системи правосуддя, визначених Конституцією України. Крім того, враховуючи наведене вище, через призму виконання положень Стратегії національної безпеки України, в контексті реалізації основних напрямків розвитку сектору безпеки у сфері удосконалення її архітекτονіки, а саме створення системи ефективного управління та координації діяльності органів сектору безпеки доцільно створити єдиний вищий військовий навчальний заклад з підготовки та підвищення кваліфікації кадрів сектору безпеки, у галузі забезпечення національної безпеки. Особливої актуальності набуває це питання, в умовах впровадження правового режиму воєнного стану та особливого періоду, спровокованими військовою агресією росії проти України, через призму організації навчання та підвищення кваліфікації системи органів Військової юстиції України визначених у проекті Закону «Про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України» від 13.09.2023 року № 10042.

Список використаних джерел:

1. Вдовитченко В.А. Система військової юстиції як частина військової організації України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2019. Випуск № 2. С. 16-22. URL: http://www.visnyknapu.gp.gov.ua/files/issues-2019/PDF/02-2019/visnyk_NAPU_2_2019_UA_3.pdf.

2. Шамара О.В., Комашко В.В., Книженко О.О., Кириченко О.В. Побудова військової юстиції України в контексті реалізації стратегії національної безпеки України та стратегії забезпечення державної безпеки. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти. *Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 11 березня 2022). Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2022. С. 53-60. URL: <http://info.dgu.edu.ua/jsui/handle/123456789/175>.
3. Шамара О.В. Розбудова військової юстиції – шлях реалізації Стратегії національної безпеки України. Військова прокуратура як елемент архітекτονіки військової юстиції України. Діяльність військової юстиції в умовах збройного конфлікту. Досвід прокуратури України. *Збірник матеріалів міжнародного науково-практичного заходу* (Харків, Краматорськ, 26-29 жовтня 2021). Офіс Генерального прокурора, Державна наукова установа «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України», 2021. С. 285-291. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/konferenciya_diyalnist_vijskovoyi_yusticiyi_oblozhka_i_titul_1.pdf
4. Про Стратегію національної безпеки України: Указ Президента від 14 вересня 2020 року № 392/2020. *Законодавство України* : офіц. портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text>.
5. Проект Закону про організаційно-правові основи побудови та функціонування Військової юстиції України від 13.09.2023 року № 10042. *Законодавство України* : офіц. портал. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42777>.
6. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. *Законодавство України* : офіц. портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
7. Про судоустрій і статус суддів від 2 червня 2016 року № 1402-VIII. *Законодавство України* : офіц. портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.
8. Про адвокатуру та адвокатську діяльність від 5 липня 2012 року № 5076-VI. *Законодавство України* : офіц. портал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
9. Статут Національна асоціація адвокатів України від 17.11.2012 року. Національна асоціація адвокатів України : офіц. портал. Вилучено з: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/inshi-dokumenty/statut_naau.pdf.
10. Порядок підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженого рішенням Ради адвокатів України від 03.07.2021 року № 63. Національна асоціація адвокатів України : офіц. портал. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/poryadki/2023-05-20-poryadki-47_648ab4a9eefef.pdf.
11. Шамара О.В. Перспективи розвитку системи підготовки кадрів для сектору безпеки України. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти. *Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Дніпро, 15 березня 2019). Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. – С. 24-28.
12. Шамара О.В., Комашко В.В. Реалізація концепції трансформації системи військової освіти України за стандартами НАТО у секторі безпеки. Освіта і наука у сфері національної безпеки: проблеми та пріоритети розвитку. *Збірник матеріалів круглого столу* (м. Острого, 27 січня 2023). Острого : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2023. С. 55-63.
13. Федеральне бюро розслідування США. Офіційний сайт. URL: <https://www.fbi.gov/services/training-academy/national-academy>.
14. Федеральне бюро розслідування США. Офіційний сайт. URL: <https://www.fbi.gov/services/training-academy#International-Law%20Enforcement>.
15. Агентство внутрішньої безпеки (*Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego*) Республіки Польща. Офіційний сайт. URL: <https://www.abw.gov.pl/en/about-isa/13,About-ISA.html>.
16. Головна розвідувальна служба Румунії (SRI). Офіційний сайт. URL: <https://www.sri.ro/mission-vision-values>.

